

HOVSLAGAR

MAGASINET

November–December 2025 nummer 6

Sverige

Bli godkänd hovslagare – vänta inte!

Som ni alla vet så har Sregering och riksdag satt ner foten. Från den 1 september 2030 får bara de som är godkända hovslagare använda yrkestiteln hovslagare.

Ordförande har ordet

Nu krävs en treårig utbildning för att man ska bli godkänd. Men, i juli i år beslöt Jordbruksverket, efter påtryckningar från SHF, att ge redan yrkesverksamma hovslagare ytterligare tid för att kunna skaffa sig behörighet. Har du en kortare grundutbildning kan du komplettera den enligt vissa regler.

SHF kommer framöver att arbeta hårt för att informera om vad som gäller och för att få hovslagare, inte minst våra egna medlemmar, att ansöka om och bli godkända av Jordbruksverket.

Vänta inte utan ta tag i det här nu! Har du frågor så hör av dig till kansliet.

Under höstmötet presenterade Rickard Svärd planerna för det nya mästarbrevsprovet. Nu ska hästen stå i centrum och det tycker jag känns riktigt bra.

Till sist vill jag skicka ett jättestort grattis till Henrik Jansson. Vilket föredöme han är och vilken otroligt fin ambassadör för vår bransch!! Tack Henrik!

Mats Holmstedt
Ordförande

Fest och kunglig flärd vid ceremonierna i Blå Hallen

Nio lyckliga gesäller tog emot sina gesällbrev och Henrik Jansson tilldelades medalj.

Det var under pompa och ståt som ett gäng nybakade gesäller fick sina gesällbrev i Blå hallen i Stockholms stadshus den 5 november. Dessutom tilldelades hovslagarmästare och FWCF Henrik Jansson Kungliga Patriotiska Sällskapets Hantverksmedalj, som delades ut av H.K.H Prins Carl Philip.

”Värmer i själen”

Den som får medaljen får det för ”utmärkt yrkesskicklighet” och medaljen ”premierar hantverkarens skicklighet samt uppmärksammar hur gamla hantverkstraditioner förs in i samtiden och vidare till framtiden”.

– Jag är överväldigad av alla känslor. Att någon nominerar en och man får ett pris för att branschen tycker man gjort något bra, det slår det mesta. Det värmer extra i själen, säger Henrik Jansson.

Även nio stolta gesäller tog emot sina gesällbrev. Från SHF var Mats Holmstedt och Debora Linnér på plats för att gratulera de nyblivna gesällbrevsinnehavarna.

– Hela ceremonin var en jätterolig upplevelse. Det är kul att det blir uppmärksammat. Det blir en kontrast till vardagen, att man får dressa upp sig lite, säger Nikki Mattsson, som var en av gesällerna.

Efter festligheterna i Blå Hallen fortsatte hovslagarna firandet på en lokal restaurang.

PRISAD. FWCF Henrik Jansson tilldelades Kungliga Patriotiska Sällskapets Hantverksmedalj. Utdelare var H.K.H Prins Carl Philip.

GLADA GESÄLLER. Från vänster: (Mats Holmstedt), My Nordström, Nikki Mattsson, André Svedberg, Ida Rofors, Mats Persson, Johanna Grundberg och Charlotta Olofsson. (Zuzanna Krosny och Linus Johansson saknas på bilden.)

DUBBELBOKAT. Vill du vara säker på att få ett hotellrum på Åby så boka i tid. 90 dagar innan årsmötet släpps rummen till allmänheten. Foto: Åby Travbana

Därför ska du boka hotellet i tid inför årsmötet på Åby

"SAVE THE DATE". Årsmötet 2026 blir på Åby travbana i Göteborg helgen den 17–20 april. Allt pekar på att det blir Jim Blurton och Sarah Logie som föreläser, även om det inte riktigt är helt spikat ännu. Tyvärr sammanfaller årsmötet med ett stort idrotts-evenemang. På grund av det håller hotellet SHF:s reserverade rum bara till 90 dagar innan mötet, det vill säga till mitten av januari. Vill du säkra

ditt hotellrum är det alltså viktigt att boka så snart som möjligt. För den som vill avvakta med att boka finns det, om rummen skulle ta slut, andra hotell i närheten. Allt om hur du anmäler dig, bokar hotell och mat och övrig information läggs löpande ut på hemsidan, efterhand som det blir klart. Men ha som sagt extra koll på hotellbokningslänken som kommer ut inom kort.

ANATOMI. Bilden är från Block 1.

Foto: Patrik Pettersson

Halvvägs i blockutbildningen

UTBILDNING. I juni i år "tjuvstartade" en ny omgång av SHF:s fortbildning. Då hölls block 5, fölkorrigerings. Egentligen ska man alltid gå Block 1, anatomi och fysiologi, först men det fanns en önskan att snabbköra alla blocken så därför passade man på när fölen var små. Den 20 till 23 augusti var

det block 1 och 4 och den 9–10 oktober hölls smidesblocket. För dem som saknar behörighet att ansöka om godkännande hos Jordbruksverket är fortbildningen en väg att gå. Men, antalet platser är starkt begränsat, så vänta inte med att höra av dig om du är intresserad.

Hästen i fokus i nya mästarbrevsprovet

Planerna presenterades på höstmötet

Arbetet med att ta fram ett nytt mästarbrevsprov är inne på slutstampen. I det nya provet kommer hästen och dess välmående att vara i fokus.

Gruppen som har mejslat fram formerna för det nya provet börjar bli klar. Målet med provet är att öka kunskapen så att man får en högre lägstänivå. Allt är inte spikat och det kan fortfarande bli ändringar men i stora drag är arbetet klart.

Rickard Svärd är en av dem som varit med i gruppen.

– Det gamla provet var för mycket inriktat på smide och saknade svets och lödning. Vi vill ha mer inriktning på hästen och att modern material ska vara med på skotavlan.

Tanken med det nya provet och dess utformning är att man ska visa upp ett hantverk, där hänsyn till hela hästen och dess behov ska vara i centrum, till exempel i fråga om exteriör och hållbarhet. Provet ska också visa på förmåga att se hästen och dess biomekanik, vad den har för behov vid skoningen och hur man ska sko den för att hästen ska få det bättre.

I förslaget är mästarbrevet indelat i tre delar: En teoridel, en skotavla och en praktisk skoningsdel. Alla delarna ska göras under själva provdagen.

Skoningen

När det gäller skoningsprovet så föreslår gruppen att hästen ska skos med hänsyn till dess fysiologi och en diagnos eller prestation. Hästen ska skos fram eller bak och man skor bara två fötter. Skorna ska smidas för hand och materialet ska vara järn eller aluminium. Det får dock inte vara ringskor, eller skoningsmedel med någon form av sula.

Förutom det rent hantverksmässiga läggs det stor vikt vid hästen. Skoningen ska utformas så att den främjar hästens hållbarhet. Hästen

SMYGTITT. Rickard Svärd berättade om sitt och Ove Wattles projekt där de studerat hovens vertikala rörelser. Studien är ännu inte publicerad.

Rickard Svärd, AWCF

Cecilia Ekeberg, leg veterinär

ska alltså skos efter förutsättning och prestation.

Teoriprovet

För att klara teoriprovet ska kandidaten hålla en föreläsning med en powerpointpresentation eller liknande, på 15–20 minuter. Före examen får kandidaten en lista med kanske åtta ämnen som denne ska förbereda sig på. Exempel på ämnen kan till exempel vara gaffelbandsskador, vad är hovbalans eller hur påverkas hästen av greppskor.

På provdagen avgör lotten vilket av ämnena kandidaten ska föreläsa om. Därefter får kandidaten max 60 minuter på sig för att förbereda sig för att föreläsa. Föreläsningen avslutas med frågestund där examinatorn ställer frågor.

– Anledningen till att teoridelen utformas så här är att en hovslagarmästare ska kunna förmedla sin kunskap till andra, till exempel till kunder, säger Rickard.

FIKAPÅUS. Smedby Gård kunde erbjuda både föreläsningssal och lunchmatsal. Dessutom fin utsikt över den stora hästanläggningen.

Skotavlan

På skotavlan ska det vara sex skor varav fyra handsmidda och två modifierade köpeskor, så att man får använda alla vardagliga maskiner. Skorna får tillverkas hemma och kandidaten får använda så mycket tid den vill till uppgiften. Tavlan ska presenteras för granskarna på provdagen. Man får själv välja vilka skor man vill göra, men ett krav är att varje moment finns representerat i minst en av skorna. Kandidaten ska också svara på frågor om de beslut gjorts. Vilka moment

ska finnas med bland skorna på tavlan kommer att specificeras i en lista men kan vara till exempel vällning, lödning, stukning och sträckning.

Det kommer att vara två provtillfällen per år, på fasta, i förväg bestämda datum.

– En fördel med det är att om någon inte klarar alla momenten så kommer en chans till omprov ett halvår senare, säger Rickard.

Tanken med det nya provet och dess utformning är att man ska visa upp ett mästarligt hantverk, där hänsyn till hästen ska vara i

Nu kan man bli pensionärsmedlem i SHF

Den 1 november höll föreningen höstmöte på Smedby gård utanför Söderköping. Mötet, som var öppet för medlemmar och deras lärlingar, samlade ett drygt 40-tal medlemmar.

Kvällen innan avnjöts en god middag tillsammans på hotell Söderköpings brunn.

På lördag förmiddag föreläste leg veterinär Cecilia Ekeberg om sederling, bedövningar och läkemedel som är relevanta för hovslagare och varvade det med olika fallstudier.

Efter lunch tog hovslagarmästare och AWCF Rickard Svärd vid och pratade om skadeproblematik kring gaffelbandsskador, kollateralligamentsskador samt skador i hovled, kronled och kotled, samt åtgärder mot skadorna.

Rickard berättade också om sin studie angående hovens vertikala rörelse i trakten samt om det nya mästarbrevet som arbetas fram. (Se artikel här intill).

Det hölls också ett medlemsmöte där medlemmarna för andra gången röstade om en föreslagen ändring av föreningens stadgar. Mötet biföll styrelsens proposition om ett pensionärsmedlemskap.

Alltså finns nu en sjuätte variant av medlemskap enligt följande:

§ 11.6 Pensionärsmedlem:

– Kan erhållas av hovslagare som varit medlem i minst 10 år och ej längre är yrkesverksam.

För pensionärsmedlem gäller följande:

- Får inte vara yrkesverksam hovslagare.
- Har rösträtt samt är valbar till styrelse och andra uppdrag.
- Erlägger reducerad medlemsavgift.
- Ingår inte i kollektiva försäkringar.

Moderniserat mästarbrevsprov

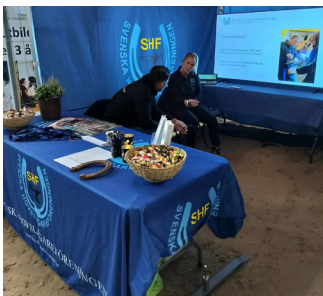
● Till årsmötet 2023 inkom en motion från Kent Ståhl om att modernisera mästarbrevsprovet. Årsmötet höll med och gav styrelsen uppdraget. Styrelsen tillsatte en arbetsgrupp där Kasper Lillemose var sammankallande. Övriga som var med var John Forbord, Chrifan Ivarius, Åke Lindkvist, Elin Torbjörnsson, Fredrik Marmander, Henrik Jansson, Kristina Allén, Peter Glimberg och Malin Forsberg. Henrik Jansson ligger bakom mycket av arbetet i förslaget.

fokus. Teoridelen är till för att man som hovslagarmästare ska kunna föra vidare sina kunskaper. Och skotavlan slutligen ska visa att man har en mångsidighet, både vad gäller traditionellt och modernt hantverk.

Det nya provet kommer att ställa stora krav på granskarna. En första granskarträff för att "testköra" provet äger rum den 7 november.

– Så ser det ut i nuläget. Vi är i princip färdiga men det kommer säkert att bli någon liten ändring innan vi är helt klara, avslutar Rickard Svärd.

Lisa Olsson

SHF PÅ HOOF SUMMIT. Den 19-20 september var SHF på plats när Flyinge höll sin Hoof Summit. Montern stod uppställd med informationsbroshyrer, tävling och, kanske det mest populära, godis!

Distanskurs i träning för hovslagare

TRÄNING. En av SHF:s medlemmar, Therese Eriksson, är förutom hovslagare också personlig tränare. Hon har tagit fram en digital kurs som hon säljer till hovslagare som vill träna för att kroppen ska hålla ett helt arbetsliv. Träningstipsen är alltså speciellt anpassade för hovslagare, för att "minska smärta och bygga styrka och uthållighet i yrket". Therese erbjuder SHF:s medlemmar rabatt på kursen. Läs mer om kursen här: www.thereseerikssonab.se

Landslaget tas ut på BYS den 21 februari

TÄVLING. Boka in lördagen den 21 februari om du vill tävla om en plats i landslaget. Mer detaljer om uttagningen kommer att läggas ut på hemsidan framöver.

Grattis Kent Holmström, som fyller 90 år!

UTBILDNING. Kent Holmström är en nestor inom hovslageriutbildning. Han var verksam redan på hovslagarutbildningen i Stockholm och har under många år arbetat på BYS i Skara. Kent fyller 90 år den 12 november. En längre artikel planeras i nästa nummer.

Se hur den gamla skon är nött vid off grind-hovar

FRÅGA: Hej Henrik!

Off grind-hovar, då strålen är centrerad men hovkapseln är sned/drar åt ett annat håll. Vad beror det på? Går det att få bättre och hur ska man sko för att underlätta för hästen?

Fredrik Råberg

SVAR: Hej Fredrik!

Vad det gäller off grind-hovar, felaktigt istucken, förskjutet hovkapsel, off-set vid hovled, är namnen ganska många och jag tror faktiskt inte det finns någon riktigt bra terminologi för att beskriva just den här benställningen. Men det som vi pratar om är när det känns som om kron och kotben inte kommer ner i centrum av hovkapsel, som att allt är förskjutet/vridet åt ett håll.

Vad det beror på skulle jag säga är den genetiska faktorn, precis som det mesta när det gäller benställningar. Jag vet i alla fall ingen häst som utvecklat den här typen av benställning med tiden för att till exempel avlasta smärta. Jag vet däremot flera hästar som haft benställningen och fått problem med distal hälta.

Så hur kan vi som hovslagare vara med och påverka balansen i hoven och vad är de största riskerna med beställningen?

När man på upplyft ben följer den medio/laterala balansen så kommer hovkapsel se vriden ut mot hur hovbenet är positionerat i hovkapseln. Det är inte helt lätt att bara se utan man brukar få ta någon extra minut att verkligen tänka sig in i benets anatomi och försöka se vad som händer innanför hud och hovkapsel. I ett sånt här fall så kommer det vara en vridning/brytning i hovleden.

Ofta kan man uppleva att strålen pekar åt fel håll och inte alls ligger i centrum av sulan. Det ger dock inga bekymmer för hästen men kan vara en hjälp för att läsa av balansen i

OFF GRIND. Täta skoperioder behövs för att hålla hoven i balans och minska risken för överbelastning. En lättad överrullning är bra och ett tips då är att titta på den gamla skon och se var den är nött.

Foto: Henrik Jansson

hoven. Att hoven vill börja flyta ut i framför allt medial tådel och bli mer upprättad vid lateral trakt visar mer hur belastningen i hoven ligger, då hoven är väldigt formbar efter hur den belastas.

Täta skoperioder

Så vad kan vi då göra som hovslagare. Många av dom här hovarna behöver ha täta skoperioder om cirka 4-6 veckor beroende på årstid och individ, mycket för att fortsatt hålla hoven i balans och minska risken för överbelastning.

Om vi tänker inne i hoven, vid hovben, strålben, kronben och där djupa böjsenan kommer runt strålben och fäster in i hovbenet; har vi där en vridning/brytning så kommer trycket/draget ligga mer på ena sidan av strålbenet, vilket kommer predisponera för så kallad strålbenhälta eller palmar heel pain.

För att minska belastningen i området så brukar en lättad överrullning vara steg ett och

oftast väldigt mycket mot lateral tådel. Ett tips är att kolla på den gamla skon och se hur den är nött och göra överrullningen på samma ställe. Är hovleden dessutom bakåtbruten så behöver man i alla fall under en eller ett par skoperioder göra något åt det också, typ heartbar, kilsko, 3D-sula, kilsula, och så vidare.

Så summa summarum, ta tiden att läsa av anatomin runt hovleden och hovbenets placering i hovkapseln. Se även benställningen från sidan. Att hoven vill flyta i väg eller bli upprättad i partier speglar belastningen.

Ha korta skoperioder för att minska skaderisken. Se överrullning och om hästen eventuellt skulle behöva kilas under någon/några skoperioder.

Henrik Jansson
FWCF
Hovslagar-
mäster

Foto: Inka Sandellius